

REGIEVOERDER THUISZITTERS APRIL TOT SEPTEMBER 2020

1. Algemene gegevens

Projectnaam	Regievoerder thuiszitters april tot oktober
Datum	24 maart 2020
Opgesteld door	(10)(2e), (10)(2e), namens VO-raad, PO-Raad, VNG
Budget	€ (10)(2b)

2. Inleiding

Aanleiding

Vier jaar geleden ondertekenden de onderwijsraden, de VNG en de betrokken ministeries (OCW, VWS en JenV) het thuiszitterspact met als doel het aantal thuiszitters omlaag te brengen. In juni 2020 eindigt de looptijd van dit pact. De ingezette acties en activiteiten zijn uitgevoerd, er is veel gebeurd, hard gewerkt, maar al deze inspanningen hebben onvoldoende geleid tot het gewenste resultaat; namelijk dat in 2020 geen enkel kind langer dan drie maanden thuis zit zonder passend aanbod in onderwijs en/of zorg.

'In het afgelopen schooljaar is het aantal kinderen dat niet ingeschreven stond op school en daar weer een plek kreeg met 339 kinderen toegenomen tot 2480. Het aantal thuiszitters is helaas toch gestegen van 4.479 naar 4.790 leerlingen.' Dat schrijft het kabinet aan de Tweede Kamer op 30 januari 2020 in de Kamerbrief over thuiszitters.

De Tweede Kamer wil dat de regering nog voor het einde van de regeerperiode met een actieplan komt om het aantal thuiszitters tenminste te halveren. Op 3 maart werd een motie hierover aangenomen. Ook werd een aantal andere moties rond concrete maatregelen om thuiszitten terug te dringen aangenomen. De moties waren ingediend tijdens het voortgezet algemeen overleg over de samenwerking onderwijs-zorg op 19 februari jl.

Versnellingsagenda

Vorig jaar is met alle Pactpartners de versnellingsagenda ingezet om in de eindsprint richting 2020 zo dicht mogelijk bij het doel van het thuiszitterspact te komen. Met deze versnellingsagenda zijn regionale inspanningen ondersteund. Ondanks dat dit niet terug te zien is in een daling van het aantal thuiszitters, is een beweging op gang gebracht in de regio's waar in de toekomst verder op kan worden voortgebouwd. De versnellingsagenda is uitgevoerd maar heeft (nog) niet tot het verwachte resultaat geleid.

Procesvoorstel thuiszitters 2.0

De VO-raad, PO-Raad en VNG hebben in januari 2020 bij het bekend worden van de tegenvallende cijfers rondom thuiszitters, een procesvoorstel gemaakt met acties voor de korte termijn, het laatste halfjaar van de looptijd van het thuiszitterspact. De acties zijn gericht op verdere verbetering van de registratie, het voorkomen van ruis en de daling van het aantal thuiszitters door preventie en de oplossing van complexere situaties.

De VO-raad, PO-Raad en VNG (in nauwe samenwerking met Ingrado) willen hun verantwoordelijkheid nemen. Zij doen het voorstel om een *Regievoerder* aan te stellen voor de periode 1 april tot 1 oktober 2020 voor gemiddeld 2 dagen per week. Inzet is om per direct te starten om het komende half jaar het Thuiszittersoverleg en de ondertekenaars van het thuiszitterspact (Pactpartners) aan elkaar te verbinden, acties aan te jagen bij de partners en te komen tot een gerichte aanpak voor de periode na afloop van het Thuiszitterspact.

Dit betekent niet dat Pactpartners nu achterover gaan leunen. De regievoerder houdt alle partners bij de les als het gaat om de uitvoering van een aantal reeds voorgenomen acties zie hiervoor bijlage 1 met daarin een matrix van toegezegde acties door verschillende partners.

Concreet zullen beleidsmedewerkers van de PO-Raad, VO-raad en VNG gemiddeld 4 uur per week blijven inzetten op het thema thuiszitters. Dat houdt in: gesprekken voeren binnen eigen netwerken (v/d vereniging) over thuiszitters en het vervolg, meedenken over hoe afstandsonderwijs kan bijdragen aan het verminderen van thuiszitters, meedenken in de overleggen in het thuiszittersoverleg, contacten met samenwerkingsverbanden over doorzettingsmacht. En uitvoering geven aan de punten uit de matrix (bijlage 1).

3. Samenwerking

De kern van het aanpakken van de problematiek rondom kinderen die thuiszitten is dat er goed wordt samengewerkt. Partijen rondom deze kinderen moeten de krachten bundelen en een beweging vormen om samen tot een integrale aanpak te komen. Daarom is een van de doelstellingen van de Regievoerder dat het Thuiszittersoverleg¹ en de Pactpartners zich tot één orgaan vormen met een gezamenlijke doelstelling, communicatiestrategie en aanpak met activiteiten die op elkaar aansluiten.² Daarnaast valt er veel winst te behalen als er aangesloten wordt bij bestaande initiatieven zoals het programma Met Andere Ogen, de Verbeteragenda Passend Onderwijs (Steunpunt Passend Onderwijs) en het programma Zorg voor de jeugd. Daarbij gaat het om het versterken van elkaar, aan te sluiten op wat (al)werkt en gebruik te maken van elkaars regionale netwerken.

¹ Het thuiszittersoverleg is/was een afstemmingsoverleg met de pactpartners en stakeholders: vakbonden, ouderorganisaties, Gedragswerk en Ingrado

² Pactpartners: VO-raad, PO-Raad, VNG, OCW, VWS en V&J.

Deelnemers thuiszittersoverleg: SPO, VO-raad, PO-Raad, MBO-raad, Leeso, VNG, J&V, VWS, OCW, Ingrado, Ouders & Onderwijs, NJI, Sectorraad VO, Netwerk LPO, NCI, Gedragswerk.

4. Plan van aanpak regievoering

Het verminderen van het aantal kinderen dat langer dan drie maanden thuis zit zonder passend aanbod in onderwijs en/of zorg vraagt om kennis over wat werkt en samenwerking tussen onderwijs, zorg en jeugd. De Regievoerder zet zich er voor in dat er een beweging ontstaat waarbij de opgave centraal staat en waar professionals vanuit de verschillende organisaties samenwerken. Ook is deze persoon kwartiermaker, voor een eventueel nieuw te vormen pact. Aan het begin van dit kalenderjaar is een start gemaakt met het samenvoegen van het Thuiszittersoverleg en het overleg van de Pactpartners. Eind januari is op basis van de van de [Versnellingsagenda](#) en het Procesvoorstel thuiszitters 2.0 een begin gemaakt om acties te benoemen en te verwerken in een matrix (Aanpak korte en lange termijn). Daarbij is het uitgangspunt dat er drie niveaus zijn t.a.v. de extra inspanningen gericht op de daling van het aantal thuiszitters.

- Ouders, leerling en school(bestuur);
- Het regionale netwerk (met het samenwerkingsverband, de gemeente(s), jeugdzorg, leerplicht etc.);
- Het landelijke niveau en gaat over de registratiemethode, de landelijke definitie van thuiszitters en optimalisering van wet- en regelgeving.

Om de acties gericht te kunnen uitvoeren en betrokkenen op het juiste niveau te kunnen aanspreken wordt gebruik gemaakt van verschillende vormen van communicatie (escalatieladder):
preventie, stimuleren, signaleren en aanspreken.

Deze matrix wordt verder aangevuld t.a.v. eigenaarschap en bij welke acties verdere samenwerking mogelijk is.

Door de betrokkenheid van veel verschillende partijen binnen en buiten het onderwijs is het thuiszittersprobleem van iedereen en van niemand. In de afgelopen jaren is de opgave om thuiszitters terug te dringen groter geworden. Het is een complex geheel; iedere samenwerkingsverband en gemeente gaat er anders mee om. De gezamenlijke pactpartners zijn van mening dat er vanuit overzicht tot een goede aanpak kan worden gekomen. Daarom is een aparte regievoerder nodig. Om te borgen dat de afspraken ook daadwerkelijk worden uitgevoerd is het essentieel dat er een Regievoerder is en dat de regierol helder belegd wordt.

Verschillende rollen

Het is goed om duidelijkheid te scheppen ten aanzien van de verschillende rollen die worden ingevuld. Het SPO heeft een Senior adviseur ingezet van maart t/m juli 2020.

Deze persoon zal werken aan de bestaande en doorlopende afspraken uit het verleden en wordt bekostigd uit lopende uren van het budget van het Steunpunt passend onderwijs.

- o Uitvoering van de activiteiten uit de versnellings-/impulsagenda;
- o Zo veel mogelijk impact halen uit de acties;
- o Oplevering opbrengsten document bij de impuls agenda.

De voorliggende aanvraag betreft het beschikbaar stellen van middelen voor een Regievoerder Thuiszitterspact 2.0 (april t/m september 2020) in de persoon van (10)/(2e) (VO-raad).

De beoogde Regievoerder is gericht op:

a) Verbinden, Contact en Signaleren

Verbinden Landelijk Thuiszittersoverleg en overleg van de Pactpartners en contactpersoon naar OCW en VWS en indien van toepassing ook naar JenV.

b) Aanjagen, Bewaken en Rapporteren

Aanjagen van en eigenaarschap ontwikkelen op de diverse activiteiten uit de Matrix Korte en Lange termijn en bewaken van afspraken.

c) Kwartier maken

Bouwstenen aanleveren voor de periode na het Pact: hoe gaan we verder, waar sluiten we op aan (denk aan Met andere ogen, Zorg en Jeugd), bundelen van de diverse ideeën hierover bij de Pactpartners en het Thuiszittersoverleg.

De subsidieaanvraag voor de Regievoerder is voor 40 dagen (2 dagen per week voor 20 weken). Deze taak kunnen Pactpartners niet bij hun reguliere werkzaamheden oppakken. Er moet iemand voor worden vrijgemaakt. Overige betrokkenen die genoemd worden bij dit thema zullen onverminderd hun eigen activiteiten ten aanzien van het terug dringen van thuiszitters blijven uitoefenen.

a) Verbinden, Contact en Signaleren

Verbinden Landelijk Thuiszittersoverleg en overleg van de Pactpartners en contactpersonen naar OCW, VWS en JenV.

Doel

Een structurele samenvoeging van het Thuiszitters Pact met het Thuiszittersoverleg. Dit betekent dat alle samenwerkingspartners uit beide gremia een beweging gaan vormen die elkaar vindt, van elkaar leert, signalen doorgeeft en communiceert. Beoogd wordt een efficiënte communicatie teweeg te brengen. Naast de doelen verbinden en contact is ook signaleren een beoogd doel: is dit de beste manier van samenkomen? Of zijn andere overlegstructuren in kleinere verbanden eventueel effectiever?

Resultaten

Er is een nieuwe beweging ontstaan die een gedeeld eigenaarschap voelt en integraal werkt aan het omlaag brengen van het aantal kinderen dat thuis zit. Door het versterken van verbindingen, en het inzicht in elkaars dilemma's, wordt sneller van elkaar geleerd, en daarmee sneller resultaat behaald. Er is een duidelijke, inhoudelijke koppeling gemaakt tussen Met Andere Ogen en Zorg voor de Jeugd.

Planning

Aan het einde van het pact, per juni moet deze beweging zodanig staan dat er op een goede wijze een doorstart gemaakt kan worden naar een eventueel vervolg van het Thuiszitterspact.

Benodigde inzet en middelen

De Regievoerder zal hiertoe deze bijeenkomsten plannen, voorbereiden (agenda) en voorzitten. Hij is de linking pin naar alle samenwerkingspartners en in het bijzonder naar OCW, VWS en JenV. Het doel is 3 vergaderingen te organiseren voor het einde van het pact en 2 na afloop van het pact.

Tijdsbesteding: 5 dagen

b) Aanjagen, bewaken en rapporteren

Aanjagen en eigenaarschap ontwikkelen op de diverse activiteiten uit de *Matrix korte en lange termijn* (bijlage1) en bewaken van afspraken. Rapporteren aan Thuiszittersoverleg/Pactpartners over de resultaten uit de Matrix Korte en Lange termijn. Dit voorziet op korte termijn in het verbinden van thuiszittersoverleg en Pactpartners. Het gaat helpen bij alle korte termijn acties van de matrix.

Doel

Het is een complex proces waarin verschillende acties vanuit de scholen, schoolbesturen, samenwerkingsverbanden en gemeenten moeten bijdragen aan het verminderen van het aantal thuiszitters. De Regievoerder zet in op bewaken zodat wat tot nu toe is opgebouwd, wordt behouden. Dat houdt in dat de informatievoorziening op peil blijft en actoren blijvend worden aangesproken op het goed registreren en het hanteren van de juiste definitie.

De Regievoerder zet in op verbinden omdat vele actoren in de regio afhankelijk van elkaar zijn om de problematiek rondom thuiszitters op te lossen. Het lukt regio's echter onvoldoende om boven de eigen regio uit te stijgen en te bezien hoe anderen hier invulling aan geven. De Regievoerder zal door de inzet van landelijke organisaties, via het thuiszittersoverleg, regio's verder helpen door (1) het delen van best practices (2) overzicht te verschaffen en inzicht in hoe regio's werken aan bijvoorbeeld doorzettingsmacht. Vanuit dit overzicht, pakt de Regievoerder een aanjagende rol. Door bijvoorbeeld, indien nodig met de samenwerkingsverbanden en gemeenten in gesprek te gaan als blijkt dat op meerdere vlakken hun opdracht rond thuiszitters niet goed vorm wordt gegeven. Hierbij wel de voetnoot dat de Verbeteragenda PAO met daarin het thema thuiszitters een rol speelt.

Samenwerkingspartijen worden gestimuleerd om eigenaarschap te nemen op onderdelen waar zij als organisatie zich hard voor kunnen maken. Zij worden daarbij aangesproken als zij zich niet aan de afspraken houden. Er wordt een gezamenlijk communicatieplan geschreven en geïmplementeerd.

Resultaten

Er is inzicht in wat wel en wat niet gaat lukken. Omdat partijen worden aangespoord, wordt het concreter wat de gezamenlijke activiteiten zijn en wordt uiteindelijk meer opgeleverd.

Planning

Aan het einde van het Thuiszitterspact is er een overzicht van wat behaald is en wat op korte en lange termijn aan activiteiten kan worden uitgevoerd (in een vervolg)

Benodigde inzet en middelen

De Regievoerder heeft structureel, wekelijks contact met de samenwerkingspartners om goed inzicht te hebben in wat er speelt en hierop aan te kunnen haken en eventueel nieuwe verbindingen leggen

20 weken x 1 dag = 20 dagen

c) Kwartier maken

Bouwstenen aanleveren voor de periode na het Thuiszitterspact. De nieuwe thuiszittersaanpak wordt inhoudelijk met de leden van het thuiszittersoverleg ingevuld. De komende periode wordt bekeken op welke manier aangesloten wordt op andere programma's. Het is nadrukkelijk niet de intentie (of de bedoeling) om thuiszitters apart te positioneren, maar in samenhang met andere programma's.

Doel

In de komende periode en op basis van eerdere bevindingen wordt in gesprekken met alle samenwerkingspartners informatie opgehaald en gebundeld met betrekking tot hoe een vervolg op het Pact er uit zou kunnen zien, wie daar bij betrokken moeten zijn en hoe. Het doel daarbij is ook dat er duidelijk inzicht wordt verkregen in wat wel of niet haalbaar is en wat daarbij nodig is; wat de succesfactoren zijn en wat de risico's.

Resultaten

Bouwstenen voor een gedragen advies over een eventueel vervolg op het Thuiszitterspact.

Planning

Aan het einde van de termijn die deze aanvraag betreft, heeft de Regievoerder een document opgeleverd met bouwstenen ten aanzien van een vervolg op het Pact. Hierin zijn belangrijke informatiebronnen de input van alle samenwerkingspartners, maar ook de evaluatie en het AO passend onderwijs. Dit document wordt geagendeerd in het directieverleg Thuiszitters om bestuurlijk draagvlak te genereren.

Benodigde inzet en middelen

De Regievoerder gaat aan het einde van de loop van het Pact starten met het ophalen van de gegevens. Vanaf 1 juni behelst dit 17 x 1dag = 17 dagen

5. Context en langere termijn

Het coronavirus

De opstellers van deze aanvraag hechten er belang aan om de rol van het Coronavirus op het dossier thuiszitters te benoemen. Het begrip thuiszitters krijgt een andere connotatie. We zien dat we veel leren over digitaal afstandsonderwijs. Mogelijk kunnen deze lessen van waarde zijn rondom de thuiszittersproblematiek. We beseffen uiteraard dat er vele problemen zijn waarom een leerling niet naar school gaat, maar in sommige gevallen zou dit afstandsonderwijs een oplossingsrichting kunnen zijn. Wij zullen indien de 2 dagen per week hierin voorzien, de mogelijkheden hiervan nader onderzoeken en meenemen in de rapportage.

Na 1 oktober

Deze aanvraag behelst de periode tussen 1 april en 1 oktober 2020. Onderdeel van de bouwstenen die onder C worden genoemd is ook dat een advies wordt gegeven over een mogelijk vervolg op de rol van de Regievoerder